Colleg. Romani Catalogo inscriptus Societatis Jesu ex libris Mureti

DE FRAGILITATE HVMANA ORATIO HABITA IN SACELLO PONTIFICVM PVRPVRATIS PATRIBVS ASSISTENTIBVS.

PHILIPPO AB AVSTRIA HISPANIA rum Regi potentiſſimo conſecrata.

A FRANCISCO SCANTIO IVRIS-
conſulto Mediolanenſi.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

R O M AE.
Apud Antonium Bladum Impreſſorem Cameralem
Anno Domini 1565.

PHILIPPO AVSTRIACO REGI.

Auctor. S. P. D.

NOLI mirari Sereniſſime Rex ſi atratum Orationis genus cui titulus flebilis eſt prefixus nomini tuo maximo conſecrare fui auſus: Debent benigniſſimo Principi non ſecus ac peritiſſimo medico cõfidenter, vulnera & vulcera, calamitates incrudeſcentes, & miſeriæ ſæuientes manifeſtari, vt illis viſis ac cognitis miſereatur noſtri quia multũ repleti ſumus deſpectione, commotusq; Princeps dicat confidite filij quia ſicut oculi ancillæ in manibus dominæ ſuę, ita oculi mei ad vos donec miſerear veſtri, nõ ab re iſtud factitatum exiſtima, verum potius ea ratione accedente quo à nomine & maieſtate tua obſcura Oratio ſerena reddatur, quæ non aliunde maiorem ſerenitatem habere poteſt q̃ ex Sanctiſſimi numinis tui tutiſſimo Clipeo, ſic ſperare ſic ꝓbabiliter exoptar̃ debet quicũq;: Nonne humanæ conditionis fragilitatem ſæpius tu vnus fuiſti expertus, vt caput totius corporis in per dilecta lectiſſima vxore Maria prima, necnon in optima Regina ſecunda Maria vxoribus ſucceſſiuo tempore amiſſis, hic ſenſiſti q̃ amara ſit rerum fragilium conditio; in Patre Inuictiſſimo Carolo Cæſare tu & totus terrarũ Orbis ſenſerunt ſummo dolore animi q̃ vana ſit, q̃ fugax, falſa huius mundi gloria, quæ cito datur citiſſime arrepta tollitur, hoc idem ſummo lucto, in ſo

rorio Henrico ſecundo Gallorum potentiſſimo Rege ſenſiſti, quem in tanta nominis tui gloria Iure merito geſtientem repentina mors inter arma tubarumq; clã gores immature excepit, hoc idem in Ferdinando Cę ſare Imperatore patruo extincto non mediocri luctu animiq; tui męrore fuiſti expertus; ſed hæc omnia omit tam in quibus nõ ſolum animus a factis, verum aures a cõmemoratione abhorrent. Ex his optime addiſces in futurum qualiter alijs miſereri debeas, Quid dicã heus de recẽti illa periculoſa nimis, tumultuaria, tur bulenta, Turcarum agitatione, qui immaniſſime cõtra fideles armis, & indomito furore machinati ſunt, qua tenus nitebantur immaniſſimi Barbari impie Sanctua rium Chriſti conculcare: Verum diuino numine Va nus fuit eorum furor. In iſtis omnibus Rex Catholice conſolari te debet potentiſſima Chriſti defenſio in cu ius manus cor Regis vertitur, & vbi voluerit inclinabit illud, humanæ fragilitatis flebilem conditionem ſen ſit propere nimis, intempeſtiue nimis, pręuius, Auriga & ſignifer noſter, qui ſtatim natus miſerias, & dolores vt homo ſẽſit in puriſſimi ſanguinis effuſione Octaua Natiuitatis ſuæ die. Quamobrẽ noli tu malis cedere Philippe Optime, ſed cõtra ito audẽtior, ito audactior intrepidus conſilio, audax prudentia, qui ſupremo Iu re ſplendeſcis, ac prę omnibus in maxima authoritate impauidus exiſtis, doceat te Inuictiſſimi patris Caroli Cęſaris Vnicum exemplum qui nunq̃ fortunæ in ali quo cedebat, quinimo plus vltra eundum fore diuini tus aſſerebat. Moneat te ĩgenua natura optimi, mores, exculti, quibus ſemper altus a puero nutritus a maio

ribus educatus fuiſti, enitere pro viribus corpore quidem eſſe laborioſus in terris, vt multo maiora ampliora que in dies pares iam partis Regnis feliciterq; Auitis accumules quotidie maiora, animo vero cęleſtia contemplare, intuere, meditare, iugiter ſedulo quarum cauſa regnas, in humanis degis, vt primus dominator imperitas & ſupremus imperas dominaris, vno recte poteris terrena peragere eorũq; diurna pericula ſuſtinere, altero preuidere valebis ſagaciſſimus, vtilia, opportuna decenter. Corpora ſiquidem moderatis laboribus, anima vero ſtudioſis Orationibus augẽt, corroborãtur, vno labores mediocres exercebis, altero impauidus quecunq; difficilima ſuſtinebis & ſuperabis ſic teipſum vinces, ſic latius regnes, potẽtius dominaberis quam ſi remotis gadibus libiam iugas & vterq; pęnu ſeruiat vni, exiſtima nihil eſſe in humanis rebus firmum, nil ſub cęlo ſecurum, nil tutum, nõ ſemper ſerenum eſſe id quod videtur ſic neq; in proſpera fortuna exiſtes vltra modum lætus, nec in aduerſa ꝑter debitum triſtis, in iſta nõ frangeris in illa non extolleris, in vna non timidus, in altera nõ tumidus prodibis, ſuper omnia appete iuſtitiam cunctarum virtutum precipuam Reginam, hanc exerce, hanc vehementer ama expecta ac exopta ſupremũ Dei Tribunal ante quod nos omnes manifeſtare opportet quo tẽpore omnia innoteſcent cunctaq; cunctorum cunctis arcana patebũt, iſtam diem exopta vt Catholicus Rex Iuſtitię cultor eſto non ob animi imbecillitatem, verum ob tuam mãſuetudinem rectam mẽtem, qua fulges, corruſcas, ſplẽdeſcis, vt præcioſa gemma preſenti noſtro ſeculo

quo te diuinitus datum in regem omnes cognoſcunt & lætantur, eadem itaq; clementia, qua ſoles in omnibus ſuſcipe nuuc lętus prompto, animo munuſculũ Orationis de humana rerum fragilitate intuere, tuere illud, in cuius rei mediatorem delegi potiſſimũ ex omnibus patribus purpuratis vnum tibi gratiſſimum ex virtutibus & meritis ſuis Franciſcum Pacceçum Cardinalem ampliſſimum, quem ob ſingulares præſtantiſſimaſq; animi dotes nedum diligis, verum etiam amas enixe admodum: Hunc tota Romana Curia ſuſpicit, & in maxima reuerentia habet, hunc Hiſpania in Protectorem ſuum aſciuit eiuſdem viri ornamẽta, grauitas, exiſtimatio, auctoritas efficiet procul dubio, vt gratiorem & chariorem apud te locum habeat munuſculi mei oblatio, hic duo tibi promptiſſimus libentiſſimus exhibeo Rex Catholice corporis labores vultus mei proprios ſudores, necnon & animi tibi deuotiſſimi promptitudinem; offero duo minuta æra paruulos nummos & ſi non munera digna tanto ampliſſimo nomine, ac ſummo honoris gradu, quo conſtitutus es, cũ paupercula tamen vidua in gazophilatium domini mei ponã æra minuta duo, quæ noli aſpernari, immò ſuſpice, ſuſcipe (quęſo) dilige, nõ neglige, qđ abhilari proficiſcitur animo, recordare quòd reſpexit Deus ad Abel primo, deĩde ad munera eius, Tuq; Pater ampliſſime qui me toties ſucceſſiuis temporibus ore pronũciantem in Sacroſãcto Sacello Pontificum benigniſſime audiuiſti, nũc hac temporum occaſione pro tua humanitate (quæ maxima eſt) in ſcriptis numen, & opem tuum implorantem, & requirentẽ ne deſpicias

apud Regem commendatione, & locupletiſſimo teſti-
monio tuo me commēdatum habeas: Franciſcus hic
Franciſcum, vocat deprecatur, exorat: da hoc vnum ſi-
militudini nominis quæ potiſſima eſt ad conciliādos
hominum animos pro cuius incolumitate Deū Opti-
mum in defeſſa Oratione deprecabor, cui Regias ma-
nus omni reuerentia deoſculor; vota veſtra felicitet
qui omnium bonorū dator eſt, & vtriusq; vota in dies
magis ac magis feliciora reddat; pugnat pro te acriter
Chriſtus demū in difficillima qualibet, & periculoſa
prouincia feliciter pro te dilectiſſimo filio obtinebit
tibi, quo pugnante quis nam alius vincere ſperat? tūc
ſi conſiſtant aduerſum te caſtra potentiſſima, & muni-
tiſſima non timebit cor tuum, exurget ipſe ſtatim diſſi
pabuntur omnes inimici tui, fugiēt quicunq; oderūt
te à facie tua potētiſſima, quo vno auſpice dicere pote
ris, intrepidus, in pauidus, veni, vidi, vici, quod Cęſaris
erat proprium vel (melius loquēdo) cum ſanctiſſimo
maximo què Patre tuo Cęſare Carolo aureum illud
dices à ſe ipſo excogitatum, veni, vidi, Chriſtus verò
glorioſiſſimus omnia vicit; exiſte hęres vt paterni no-
minis, ſic etiam paternę religionis, cuius columna exi-
ſtebat, quę te ac tua omnia tutiſſime conſeruabit, ac in
fidiſſimo armario quęcunq; tua optime reponet.
Bene Vale: diuq; viue fęlix.

apud Regem [illegible] ratione, & [illegible]

[illegible]

Chriſti [illegible]

[illegible]

rius accepiſſent [illegible] veni, vidi, vici, quod Cæſaris erat [illegible] verbum [illegible] loquacitas) cum hic Chriſtianum [illegible] Carole [illegible] autem illud deceat te ipſum [illegible] veni, vidi, Chriſtus verò glorioſiſſimus omnia vicit [illegible] heres ut paternæ [illegible] ſic etiam [illegible] cuius columnæ [illegible] ſtabat quæ [illegible] conſeruabit, ac [illegible] reducet.

Bene Vale: diuq; viue ſ[illegible].

DE FRAGILITATE HVMANA ORATIO.

MORTEM in olla exiſtentem, ab Eliſeo propheta Dei expurgatã, emundatam, emendatam, miſtico ſenſu hodierna oratione breuiſſime cõplexurus, ingreſſum progreſſum, & egreſſum humanæ vitæ, ſtatus, ac conditionis p̄ oculis examinãda ponemus verum terminum, ac ſcopum ita prefigentes, & quia de facili quælibet res ad ſuam naturam reuertitur, non mirum Pater Beatiſſime nam in habentibus ſymbolũ iuxta dictum ſapientis facilis eſt tranſitus, ideo iure merito benigniſſima mater, & parens omnium Sancta Eccleſia, hodie cineris aſperſi lugubri miſterio, finem exitum, atq; terminum vitæ incertæ noſtræ labentis cito vt aqua, currentis citius vt aura læuis, euaneſcentis citiſſime ad inſtar flantis venti, ſic vnico facto repreſentat, memento homo quia cinis es & in cinerem reuerteris, hoc ſacroſancto ſpectaculo Cardinales ampliſſimi reprimatur vanitas precedentium temporũ, comprimatur rationis fræno: accedente etiam penitenti animo, faſtus, ambitio colligat ſeipſum homo, reſipiſcat, ad bonos mores reuertatur: qui ſe cinerem, terram, puluerem, & vmbram agnoſcit, ad veram & ſolidam, felicitatem aſpiret, rerũm fragilitatem contempletur, & contemnat, ſeipſum meditetur, cõditionem ſuam omnium animantium teterrimam cogitet, nam ſi peccat ſtatim peccati ſeruus efficitur, ſi ſtat videat &

timeat ne cadat, ſi ſanus conualeſcit curet ſanitatem, ſcriptum eſt etiam de medico, vt curet ſeipſum, qui erectus eſt non enim per ſe ſtat, per ſe cadit, ſi concidit vereatur ne ſit ſolus, vè ſoli, quia ſi ceciderit nõ habet ſubleuantem, ſoli (dico) a gratia Dei, nam poſt prolapſum tunc difficilis eſt erectio, ſubleuamẽ, ſi ridet time at fletum inſtantem, pendentem, minitantem atq; cõcomitantem, vt ſocium fidum vitæq; humanæ indiuiduum achatẽ, extrema namq; gaudij luctus occupat quod ſecus eſt in pio religioſo viro, cuius breuẽ, atq; modicum luctum, conſolatur ſequẽs, perpetuum, hõneſtiſſimum gaudiũ, Beati ergo qui lugẽt quoniã ipſi conſolabuntur, benefacere, lætari, gaudere, hoc eſt illis proprium, quos exhilarat lætum teſtimonium conſcientiæ ſuæ, iſtis veſpere morabitur fletus in matutinum letitia illis totum oppoſitum cernitur, de quorũ feſtiuis diebus dixit alias Ieſus. Aſcendite vos ad diẽ feſtum hunc, ego autem nõ aſcendam, horum gaudia luctu concomitante ꝑpediuntur, nonnè ſcriptum eſt de impio cuius cor conſcium ſui ipſius veluti mare fluctuat, trepidat vbi non eſt timor, ſperat vbi nulla eſt confidentia, neq; ſpes, continuo ingruentibus vndis hinc indè ad flantes ventos agitatur, ventis cõcutitur, procellis verberatur, in maritimo ſynu periclitatur iugiter ideo occupantur, funeſta reddũtur illorum gaudia, ó ſanctum fletum iuſti in gaudio, & iucũditate totum poſitum, de quo ſcriptum eſt, lętamini in domino, & exultate iuſti, gloriamini omnes recti corde, gaudete rurſus & exultate, quoniam nomina veſtra deſignata ſunt in cęlis, & in libro vitæ reſcripta merces ve-

ſtra, copioſa nimis; verùm infelicem fælicitatem, ſub triſtem lætitiam, falſam, fallacem, laruatam impij ſub imagine vmbratili repręſentatam, de quo ſcriptū eſt, peccator videbit & iraſcetur, dentibus ſuis fræmet, & tabeſcet deſiderium peccatorū peribit, euaneſcet omnino, ſicut aqua ſuper uacua, ſicut fęnū tectorū, quod priusq̄ euellatur exaruit, exurge Deus, & diſſipentur inimici tui, fugiant omnes qui oderunt te à facie tua, quia dilexiſti iuſtitiā, & odiſti iniquitatem, propterea conterantur omnia mundi gaudia, vna die, vna hora, minimo puncto temporis abſumantur, conſumantur qui ſecus nouit, qui aliter ſenſit, in cimerijs verſat̃ tenebris, errat, allucinatur, fallitur, decipitur, ò dementiam hominum, ò amentiam deperditam, ò vanam rerum fragilium, cupiditatem, nam (vt ingenue fatear) quæcunq; nata interiere, demum interibunt omnia mortalia, quo nam ROMANORUM abijt imperium ſummum, qui totum terrarum orbem potentiſs. armis perdomuerant, Prouinciarū ſortitiones diuidantur, mittatur in ſiciliam lentulus, in mitridatem Pompeius deſtinetur, ducat quæſo in cimbros exercitum Marius, triumphet ex Macedonia Paulus, ò falſos, & ambitioſos nini mores, perierunt omnes, à primo ad vltimum conciderunt omnes indigne debemur morti nos noſtraq;. Quo tēpore vocat nos Deus, vt alio migremus ad primā vocationē eundum eſt, debet conductor domus ad primum iuſſum domini locatoris ſtatim recedere, ne in ciuilitatis ſuę quandoq; & temeritatis pęnas dare cogatur, ea lege nati ſumus, ea conditione, eo pacto, vt naturæ ſatisfaciamus, qui potuerunt mortem

aufugere ſtrenuiſſimi illi gladiatores antiquiſſimi, nō ne periſt ille, pacidianus, qui pacem oderat gladiator nobiliſſimus periſt Milo Crotoniata valentiſſimus periere demum quotquot in olimpijs Coronas meruere quid profuere illis falſæ diuinationes, auguria, ambitioſa omina, aruſpicum vana reſponſa, auſpicia, artes magicæ, improba veneficia, acceptæ ſortes, faſcinationes mendaciſſima oracula, vaticinia boni genij, ſortilegia, ſacrilegia, deceptiones demonum, opera hominum, miſteria falſa, illuſiones, ſpectra, impia ſomnia; læuitates, ambitioſæ, corruerunt, & ipſi in illuſionibus ſuis impijs, nihil ita firmum, ita conſtans, & durū perſiſtit quod non temporis longa diuturnitate abſumatur, duriſſima marmora tandem contrita franguntur eliduntur, ferrum rubigine obſitum cōſumitur & corrumpitur, nonne columnæ vaſtiſſimæ ab hercule prę fixæ ab inuictiſſimo Patre Carolo ampliatę, & plus vltra feliciter propagatæ. nunc conſumptæ ad nihilum redactæ cernuntur, nonnè immenſus obeliſcus quo cineres victricij Auguſti Cæſaris reconditi ſeruabantur nunc fractus, infruſtra deiectus, ac proſtratus in vrbe aſpicitur, hanc corruptionem vidi ego, & obſeruaui diligentiſſime in ſtantibus, & remanentibus antiquitatibus marmoreis quarum curioſus, & ſtudioſus indagator non mediocri exſpenſa ſemper exſtiti, nonnè tabulas æneas duodecim tabularum tēpore noſtro ſciſſas conquaſſatas, pendentes intuentur homines, omnium rerum facies tempore procedente mutatur, vbi ſunt Cardinales ampliſſimi regna potentiſſima Aſſiſiorum, Perſarum, Græcorum, vbi pater euagoras qui ma

ximis periculis ſumum principatum recuperauit, vbi Teucrus, ille græci generis Princeps, qui vrbem ipſis condidit, & regnum diſtribuit, vbi nam Perſarum potentia, vbi regia dignitas tanta Magnitudine exculta, vbi vaſtiſſima Sicilia a Dionisio tyranno recuperata, liberata, inter maximas græciæ ciuitates erecta, vbi optima adminiſtratio in Republica Carthaginenſium & lacedemoniorum, mors hæc omnia extinxit, quæ etiã ſaxis, nominibus quę venit, omnia ſoluit, omnia tollit, vbi Babylon, quo lacedemon, & Athenæ, vbi ampla Roma, ſuperba ædificia, ſtriatæ columnæ, Theatra ſpacioſa, fora, Baſilicæ, Piramydes, ſtructuræ, pulcherrima templa, frequentia loca, delicioſa Balnea, laſciui ludi, curię ſpacioſæ, & quamplurima huiuſmodi ſpecioſa, hæc tempus omnium rerum edax, & vorax abſumpſit, quid mirum, quid nouum abſumit omnia alia, quæ nobis chara eſſe debent, Parentibus liberos arripit, antè diem liberis parentes tollit, ciuibus patriam dulciſs. adimit, Patria Ciues gratos defraudat, viris ſurripit honeſtatem, honeſtate viros ſpoliat, magiſtratibus dignitatem non relinquit, Verùm enim verò ſoletur nos, doceat pariter & moneat, vna commemoratio ſeruij ſulpitij, qui cogitabundus in nauigatione poſitus, ex aſia rediens: cum ab Egina Megaram verſus nauigaret, cæpit cogitatione perculſus, regiones circum circa proſpicere, intueri, oculis ſagax, luſtrare ſic, quę perculſus dolore meditabatur, ſingula loca poſt quem erat ægina ãte megara, dextra Pyreus, ſiniſtra coryntus, quæ oppida olim florentiſſima fuere, nũc proſtrata, & diruta ãte miſerabiles oculos iacent

hic excitet nos iſtud exemplum, & in aduerſa fortuna ſimus noſmet expreſſores declaratores, viciſſitudinis noſtræ cogitatione, & meditatione cōditionis humanæ, in proſpera ne gloriemur, ne tumidi incedamus, nè efferamur ſupra nos; immittemur quæſo, æmulemur ſaltem in hoc vno inſigni facto pcones antiquos ludorum gimnicorum, qui cum cæteris coronas impoſuerunt victoribus, eorumq; nomina magna, & intrepida voce pronunciarunt, ipſi vero cum ante ludorū miſſionem corona donātur alienum preconem adhibent, ne ipſi ſe victores ſua voce pdicent, expectemus alienas laudes aliunde, expectemus victoriam noſtrā quę in cęlis eſt, vbi preparatur corona immortalis reddenda à domino in die illa nouiſſima, ijs qui pij & miſericordes vixerunt, Ad te meum conuerto ſermonē Phillippe Rex potentiſſime, ad vos Cardinales ampliſſimos, quos omnes Deus in maxima dignitate poſuit, collocauitq; in æminentiorem locum, ideo vt ex illo perinde ac ex alta quadam ſpecula aliorum calamitates, & miſerias contemplemini, illis ſubueniatis ſerio ſuccuratis qui in habiles, impotentes, tenues, atra fame pereunt, & concidunt miſerabiliter, quot infęliciſſimi in neceſſitatibus conſtituti, inedia confecti, ægeſtate pallida opreſſi, in opia, & mendicitate obruti, concidunt, dilabuntur, periclitantur, & non poſſunt inde reſurgere, iſtis date manus, hos erigite, ſubleuate, ſi & vos ſubleuari, erigiq; exoptatis, date & dabit, gloria noſtra in cælis, conuerſatio noſtra in cęlis refer uetur, vbi non coronabitur, non præmiabitur, nō remunerabitur, non brauium victoriæ reportabit, niſi

qui legitime certauerit, clarum eſt φ finis non pugna
coronat, perſeuerandum eſt itaq; ſerio, perſiſtendum
ſedula, & ſolerti opera, non enim ioco ſed ſerio agen=
dum eſt, non qui inceperit, ſed qui pſeuerauerit vſq;
in finem hic ſaluus erit, huic corona debetur in ſtadio
veri Herculis currēti, quid certi, quid tuti, quidue ſe=
curi, habere, ſperare, aſpirare, expectare, poſſumus
quatenus peregrinamur a domino: clarum eſt φ non
habemus hic ciuitatem permanentem, nullius rei cer
tæ poſſeſſores ſumus, ſi ſapientes ne gloriemur in ea
quia mutuatitia eſt, à domino tradita, ecce plusq̄ Sala,
mon hic, ideo eſt gloria patris quia filius prudentiſs.
ſi diuites ſumus, ne iactemus in diuitijs, quia accomo
datitię, quæ ſi affluāt nolite cor apponere, in iſto filio
pater poſuit omnes theſauros ſapientię, & ſciētiæ ſuæ
abſconditę non in iſto theſauro, erugo, & tinea demo
liuntur, nec fures furant᷑ diues eſt, dominus in oēs qui
inuocant illum, hunc filium conſtituit ęternus Pater
hęredem vniuerſorum per quem fecit & ſęcula, rurſus
ſi fortes, ſi ſtrenui, ſi potentes, ne tumidi efferamur
ſupra nos, quia precario iure conceſſa eſt omnis forti
tudo, ab illo, qui fortior eſt Sanſone fortiſſimum Her=
culem fortitudine ſua debellauit, contriuit, iactenus
itaq; cogitatum noſtrum in domino, & ipſe nos e=
nutriet, recte gloriemur cū paulo in infirmitatibus, do
loribus, & ærumnis, in quibus quanto debiliores
facti tanto fortiores exiſtimus, quia virtus in infirmi=
tate perficitur, in tribulatione dilataſti mihi (inquit
ſacratiſſimus vir) gloriabuntur in te omnes qui dili=
gunt nomen tuum, quoniam tu domine benedices iu

ſto ſi cinis, vmbra, puluis terra, fumus, in quo magis, gloriari poſſumus, quam in palleis, ſtipulis, bulla, fę no folio, a vento rapto ſtipula ſicca, quæ omnia ſimili nota ſe ſecum comitantur, & vitæ noſtræ comites exiſtunt cõtinui, ecce paſſiones, dolores, ægritudines hic labor, ſanies, dolor, oppreſſio, amaritudo perpetua, ecce triumphos, trophea, cõditionis noſtræ fallaciſſimę ſi ciuis ſumus quid magis appetimus quam fumum, cineris filium, a cinere pcreatum, qui niſi abſit ignis non proderit, ignem dico charitatis, amoris, agẽdum eſt humili animo, remiſſa mente, melius eſt cędere quam contendere, ſatius eſt flęcti quam frangi ad inſtar arbuſtorum, quæ humili ceruice ſeſe reflectũt cinis procreat puluerem cineris ſocium, vmbram, ex cinere confectam, memento homo inquit ſancta eccleſia, quia cinis es & in cinerem reuerteris, quam fallax fugax, vana, ambitioſa, fragilis ſit humanæ vitæ conditio, hac vna lectione docemur, monemur, quę & mouere, & coercere animos noſtros omnino debet hæc docet nos veram ſcientiam perfectam, doctrinam in multis diſſimilem ab illa quam didicimus, hic heus videamus quam contraria ſit ſacroſancta ſchola humanæ doctrinæ & traditioni, ſequentibus argumentis facile demonſtratur, qui nihil poſſidet omnia habet iuxta illud nihil habentes, & omnia poſſidẽtes, qui prudens eſſe deſiderat ſtultus fiat, nam imprudens, prudẽtiſſimus iudicatur ſic gloriabatur ille nos ſtulti propter Chriſtum ad hanc hortamur omnes, vtinam ſuſtineretis modicum quid inſipientiæ meæ, nonne elegit Deus ſtulta mundi huius, vt confunderet prudentia

delegit

delegit debilia vt fortia debilitentur, ac pudore effun dantur ſurgent indocti & rapient cęlum quia ſapien- tia huius mundi ſtultitia eſt apud deum quos deſpe- ctiſs. habemus illos Deus in maxima exiſtimatione re putat, amen dico vobis quia publicani, & meretrices pręcedent vos in regno meo non mirum nā ſapientia inflat, charitas autem ędificat pdam (inquit) ſumma veritas) ſapientiam ſapientum & prudentiam prudē- tum reprobabo, ad hanc ſtultitiam demum ſacra pagi na nos hortatur ſępius, & inuitat, verum vlterius pro- grediamur in hac ſchola non poteſt quis eſſe primus niſi ſit vltimus, audite præceptorem ſic docentem. Qui voluerit inter vos primus eſſe ſit veſter miniſter, non extollitur niſi qui prius deprimitur qui ſe humi- liat exaltabitur, erunt nouiſſimi primi, & primi nouiſ ſimi, hoc ſatis demonſtratur in illa hiſtoria cum iuita tus fueris ad nuptias recumbe in nouiſſimo loco, vt veniat qui te inuitauit & dicat, Amice aſcende ſuperi- us, qui vult eſſe adultus neceſſe eſt omnino vt ſe par- uulum prius demonſtret, niſi efficiamini ſicut paruu lus iſte, non intrabitis in regnum cęlorum paruulis ſo lum datum eſt noſce miſteria Dei, iſti inuitantur, iſti trahuntur, iſti alliciuntur, ſinite paruulos venire ad me infantes, paruuli, & lactantes, docent, cęteri diſcūt ex ore infantium & lactentium perfeciſti laudem do- mine, de quorum infantili ore fluunt verba dulciora ſuper mel & fauum, non efficitur fortis non corrobo- ratur, niſi qui infirmatur, quanto debilior tanto for- tior, iuſti debiles facti ſunt in bello fortes, hæc eſt glo ria veſtra infirmitas veſtra diuites demum fame peri-

ent, inedia conficiuntur, pauperes ſatiantur, eſurien-
tes (iquit ſacroſācta mater) impleuit bonis & diuites
dimiſit inanes pauperes ſpiritu, mundi corde, trium-
phant, epulantur, vigent dominantur, & quia Deum
videbunt ſapientes erunt, ſcriptum eſt pauperes euan
gelizantur, o periculoſum ſtatum diuitis, conditionē
infœlicem in qua nihil ſecuri polliceri ſibi poteſt ho-
minis conſtitutio, habitus, valetudo incerta, fallax
fucata, exiſtit, lubrica vacillat quotidie, indies magis
ac magis mutatur, ſubſiſtit, alteratur, dimouetur, va-
riatur, corrumpitur, non permanet non durat, non ꝑ
ſiſtit in eodem ſtatu, momento temporis, multis miſe
rijs agitatur, breui tēpore abſoluitur, quaſi flos egre
ditur, conterritur ſtatim, fugit velut vmbra, ſexentis
morborum generibus obnoxia, ac ſubiecta exiſtit vi
tæ noſtræ tenuis compago, tanto eſt diuerſarum rerū
varietas, tanta eſt diſcors cōcordia, tanta repugnantia
qua compacti, & fabricati viuimus, vt vix nullam ho
ram nobis firmam nec polliceri, nec promittere poſſi-
mus, hic libet mihi aliquantulum philoſophari (ne
vlterius progrediar) & philoſophando ratiocinari ni
hil eſt ex rerum varietate compoſitum, quod non faci
li labore diſſoluatur, videmus hoc diuina experiētia
cuncta quæ gignuntur corporea animantia ex qua-
tuor elementis conſtare vt recte primus omnium do-
cuit Empedocles, & plures alij philoſophi aſſeruerūt
hæc diſcors concordia, repugnans diſcrepantia, non
ſolum nō perpetua ſed nec quidem diuturna eſſe po-
teſt, verum q̄ primum alterum ex his non bene con-
gruit, non recte quadratur, non optime conuenit qui

nimo ſupereſt, dominatur ſuperfluũ extat corruptio ſtatim vt ſequatur neceſſe eſt, hinc atra, & flaua bilis, facile contrahitur, quis non videt clarius ſole oculis proprijs, manibus palpitat experientia diſcit in noſtris corporibus ineſſe aliquid ignis, aliquid aeris, non parum terræ, non nihil aquæ reperiri, terræ natura in carnis pagine refertur, ideo cantat ac inſtat Sancta Eccleſia ſępius repetendo memento homo quia cinis es, & in cinerem reuerteris, humores in ſanguine oſtenduntur, demonſtrantur luce meridiana clarius, aer per ſpiritum optime ſignificatur rurſus ignis in calore vitali deſcribitur quid ergo mirum eſſe debet ſi græce homo microcoſmos dicitur ideſt paruus mundus in cuius mole ſtructura, & corpore fabricato mira arte formato quæcunq; cernuntur quæ in vaſta, & admirabili machina conſpiciuntur flat aer callefacit ignis germinat terra madefacit aqua cum large huiuſmodi diſcordia concors tanq̃ repugnantia quædam nobis inſit ita vt ad exiguum tempus iſta tẽperies ſit in nobis permãſura omni fere morborum genere omni ægritudinum periculoſa diuerſitate laboramus augimur torquemur cruciamur enixe admodum aſtligimur demum non obſtante firma robuſtaq; corporis conſtitutione febribus doloribus cruciatibus victi, nihil iuuante natura nihil auxiliante conditione, ſic oppreſſi mortem occumbimus ſic compreſſus, & opreſſus homo tandem concidit, naturæ concedit, cędit humanę conditioni, diem ſuum obit extremum, ſatisfacit communi fragilitati in morte, quę ſuas vires & virus crudeliter quandoque effundit, euomit furo

rem, vibrat potentiſſima tela, vt iracunda, nemini par
cit ſæuiſſima hoſtis hæc eſt gloria noſtra, patres trium
phus noſter hic eſt hæc pallia hi pilei hæc brauia cō
ditionis noſtræ, fugacis, breuis, fallacis, hi riſus, qui
a luctu occupantur, hæ feriæ, quas funeſta pompa
decorat, hæc trophea, victricia, triumphantia, quæ
plantu & dolore ſocio terminātur, finiuntur, abſoluū
tur, & quia quęlibet res vt in initio fui præfatus de fa
cili ad ſuam naturam reuertitur, & in habentibus ſym
bolum facilis eſt tranſitus, ideo corpora noſtra quæ
cinerea ſunt, cinere fabricata ſubſiſtunt, in cinerem ſta
tim reſoluuntur, diſſoluuntur reuertuntur, eo rediere
vnde abiere omnia nam terra terræ redditur, anima cę
lo reſtituitur, o tranſitum, o permutationem princi-
pio ſimilem, ſuo initio conuenientem, ſed vt ad maio
ra aſpiremus ad maxima anhelemus toto pectore om
ni ſtudio, integris viribus contendamus, indefeſſi, ala
eres ſtrenuiſſimi, ad fęlicitatem animi, ad immortali-
tatem mentis aſpiremus ſic ſuperabimus cinerem, vin
cemus fragilitatem carnis noſtræ recte viuendo, pie,
& ſanctiſſime nos gerentes, ac regētes ſenſus noſtros
i hac lachrimarū valle in qua gemimus in qua clama-
mus: Aba pater: vt exules vt relegati infelices Euæ fi-
lij in qua ſuſpiramus iugiter continuo gemitu & flętu
a tortoribus inhumaniſſime detinemur, vrgemur, prę
mimur, torquemur, vexamur, a patre Adam, ab infeli
ciſſima Eua prima matre miſerijs repleti inter lachri-
mas, amaritudines dolores, fletus continuos collocati
nil ſuaue, nil iucundum expectari debemus, ſi pere-
grinamur quænam eſt permanentis ciuitatis ſpes, quę

requies noſtra; ſi erramus in tenebris que nam eſt lux dux quod lumen, ſi in valle lachrimarum degimus, quam conſolationem expectamus, ſi eſurientes & ſitientes continuo indigemus, quomodo ſaturabimur, ſi demum captiui tetro carcere incluſi detinemur, quomodo liberari poſſe credimus, non hic ſperandum, nec expectandum eſt quidquam boni, exeundum eſt migrandum, alió recedendum, Sic eueniet tandem vt poſt abſolutum iter, poſt peractam peregrinationem in ſinu Abrahæ fœliciter requieſcamus luceat nobis lux perpetua in æterna illa, & fęlici patria in ſancta habitatione ſanctorum ciuium, & domeſticorum Dei in qua nullus luctus nullus meror nullus fletus commoratur verum obſterſa ab oculis omni lachrimarũ amaritudine omni fletu iucunditate, & fęlicitate fruimur ſempiterna. Verum caueamus pro viribus ne ex demeritis, & culpa noſtra, irreligioſe viuentes iracundam domini vocem audiamus, ite maledicti in ignem ęternum, vox eſt excluſionis, ſegregat, vox iſta ſeparat diuidit, ſeiungit, oues ab hædis, bonos a malis, pios ab impijs, electos a reprobis ſeiungit, diuerſo ſchemate differenti nota diſcrepanti ſigno illos notat, o ſigillũ varium, o malum fatum, o indignitatem magnam illorum, qui vocem hanc excluſiuam eiecti ſeuere audiunt, iſta licentia comeantur, abdicantur ſerui a dominis, iſta excluduntur, expelluntur improbi filij ab irato patre, ite, diſcedite, hanc querelam ſatis adauget, multoq; acerbiorem facit ſequens dictio maledicti, iſta priuantur omni benedictione, quolibet ſolatio defraudantur, quacunq; conſolatione ſpoliantur, in

maledictione mancipati moriuntur, in furore atq; in dignatione confuſi recedunt, ideo iraſcuntur, dentibus ſuis fræmunt, ac tabeſcunt fletu continuo, per amaro dentium ſtridore conficiuntur anguntur, torquentur, quorum deſiderium omnino perit, hac eua/neſcit, vlterius ad hæc accedit deſtinatio illa, detruſio mancipatio, flebilis, luctuoſa nimis, in ignem æternũ voraciſſimum, rapaciſſimum, ſurgentem in altum, flã-mis, fauillis, ſcintillis æſtuantem, micantem, cõtinuo vrentem, conſumentem, intrinſecus torquentem cruciantem, omnem dolorem ſæuitiam, inhumanitatem in ſe habentem, o ignem penitus contrarium ſanctiſſimo igni charitatis, ille ſolatur, iſte deſſolatur, ille calefacit vrendo, iſte vrit calefaciendo deſtruit, perdit, ille ędificat & conſtruit, iſte deſtruit atq; perdit, ignis eſt æternus in malo, peſſimus, perpetuus in gemitu, continuus in cruciatu ſæuiſſimo, ſemper vrit, torquet continuo, conſumit iugiter, nunquam deficit, nec ex/ſtinguitur, totum hominem conficit, extremo cruciatu detinet, hunc ſenſit purpuratus, falſus diues, leccirco exſtremũ linguæ refrigerari exoptabat, lazari tũc fæliciſſimi, in ſynu Abrahę quieſentis enixe ſolatium flagitabat, vt ſaltẽ intingeret extremũ digiti in aquã, ſicq; miſerimi linguam refrigeraret, verum abſit a vo/tis noſtris, a deſiderio & cogitatione, abſit a moribus ab inſtitutis noſtris ignea flamma, ideo laboremus, operemur ſerio in cultu vineæ dominicæ, bonis operi/bus, contendamus, proficiamus in dies magis ac magis quo diuino auxilio adiuti, corroborati, confirmati, afflante ſummi Dei gratia poſſimus gratam, ſuauem